

Hoofdstuk 18: Israëls toekomst (volgens het preterisme en volgens Paulus)

Wie de uitspraken van preteristen vergelijkt met het betoog van de apostel Paulus over de toekomst van Israël, ontdekt een groot aantal verschillen. Welk standpunt preteristen innemen (en welk standpunt de apostel Paulus innam), mag blijken uit de volgende (letterlijke) citaten.

Niet langer Gods uitverkoren volk?

PRETERISTEN: *"Het moderne Israël is niet langer 'het beloofde land' of 'Gods uitverkoren volk'"*.¹⁰⁰ *"Israël en het (oude) verbond zijn vergaan"*.¹⁰¹ *"Elke belofte (sic!) en profetie van het Nieuwe Testament spreekt van gericht en veroordeling voor de natie Israël"*¹⁰².

PAULUS: "Ik zeg dan: Heeft God Zijn volk verstoten? Volstrekt niet!... God heeft Zijn volk niet verstoten dat Hij tevoren heeft gekend" (Rom. 11:1-3).

De gedachte dat God Zijn volk zou hebben verstoten, vervulde de apostel met afschuw. De Griekse uitdrukking *me genoito* is bijzonder krachtig. In de oude Statenvertaling werd die weergegeven als: "Dat zij verre!". Wij zouden zeggen: "Dat nooit!". Het preterisme beweert dat Israël heeft afgedaan, maar dit werd door Paulus met nadruk ontkend.

Definitief gevallen?

PRETERISTEN: *"Er is niet één Nieuwtestamentische belofte of profetie die zegt dat Israël als natie zal worden hersteld"*¹⁰³ *"De verwoesting van Jeruzalem liet zien dat het Koninkrijk van het Joodse volk was weggenomen... Zó werd bevestigd, dat de volgelingen van Christus het WARE ISRAËL van God zijn"*¹⁰⁴ *"Wij geloven dat de internationale Kerk voor altijd het nationale Israël heeft vervangen"*¹⁰⁵

¹⁰⁰ Edward E.Stevens, *What happened in 70 A.D.?*, Bradford, PA, 1988, p.vi.

¹⁰¹ David Sörensen, op Facebook, ontdekgod/posts/1289884904471602.

¹⁰² Jonathan Welton, *Raptureless: An Optimistic Guide to the End of the World*. Pennsauken, NJ: Bookbaby, 2015 p.210.

¹⁰³ Jonathan Welton, *Raptureless*, p.210.

¹⁰⁴ Edward E.Stevens, *What happened in 70 A.D.?*, Bradford, PA, 1988, p.2.

¹⁰⁵ Kenneth L. Gentry, *Dispensationalism in Transition*, Vol. VI, No. 2; p. 1 (Februari 1993).

PAULUS: “Ik zeg dan: Zijn zij gestruikeld, opdat zij zouden vallen? Volstrekt niet! Maar door hun overtreding is de behoudenis tot de volken [gekomen]... En als hun overtreding [de] rijkdom van [de] wereld is en hun verlies [de] rijkdom van [de] volken, hoeveel te meer hun volheid!... Want als hun verwerping [de] verzoening van [de] wereld is, wat zal hun aanneming anders zijn dan leven uit [de] doden?” (Rom. 11:11-12,15)

Paulus ontkende niet, dat Israël over de gekruisigde Messias (de “steen des aanstoots” of de “rots der ergernis”) was gestruikeld. Ook erkende de apostel, dat Israël door de opgestane Messias af te wijzen een ernstige overtreding had begaan. Vanwege dat ongeloof heeft Israël de gerechtigheid die het zoekt, niet verkregen (Rom. 11:7, vgl. Rom. 9:31). Maar terwijl preteristen beweren, dat het uitverkoren volk vanwege haar misstap of overtreding voorgoed heeft afgedaan, zei Paulus, dat het niet Gods bedoeling was om de Israëlieten via hun struikeling ten val te brengen. Over de gedachte dat Israël was gestruikeld om het voorgoed te laten vallen, schreef hij: “Dat nooit!”. Zelfs toen Israël struikelde, was het nóg Gods werktuig tot zegen, want door hun overtreding is de redding tot de mensheid gekomen. En de bewering, dat er geen enkele belofte van herstel is in het NT, is een leugen. In Rom. 11:15 plaatst Paulus immers de “verwerping” [van de Messias, door Israël] tegenover hun toekomstige “aanneming”, en in Rom. 11:12 staat het “verlies” [van een verhard deel] tegenover Israëls “volheid” [wanneer alle Israëlieten de HERE zullen kennen en vertrouwen]. Ook elders spreekt de apostel met grote stelligheid over die toekomstige bekering van Israël: “Wanneer het tot [de] Heer zal terugkeren, wordt de bedekking weggenomen” (2 Kor. 3:16). Dat Israël zal worden bekeerd is namelijk door de profeten voorzegd (o.a. in Jer. 31:34 en Zach. 12:10-14).

Niet langer afgezonderd of heilig?

PRETERISTEN: “*We hebben bestudeerd wie het uitverkoren volk van God is en we hebben gevonden dat volgens de Bijbel, Israël nu bestaat uit iedereen die gelooft in Jezus de Messias... Mensen uit alle naties zijn nu deel van het geestelijke Israël in Christus, het Israël van God... [Tegen natuurlijke afstammelingen van Abraham zegt de HERE]: Beeldt u niet in, dat gij bij uzelf kunt zeggen: Wij hebben Abraham tot vader*”¹⁰⁶. *Wij geloven en beamen, dat de Kerk ‘het Israël van God’ is*¹⁰⁷. “*De volgelingen van Christus zijn het WARE ISRAEL van God*”¹⁰⁸.

¹⁰⁶ Anne Salomons, *Gods uitverkoren volk*, op: zoekdewaarheid.nl.

¹⁰⁷ Kenneth L. Gentry, *Dispensationalism in Transition*, Vol. VI, No.1; p.1 (January 1993)

¹⁰⁸ Edward E. Stevens, *What happened in 70 A.D.?*, Bradford, PA, 1988, p.2.

PAULUS: "...als de eerstelingen heilig zijn, dan ook het deeg; en als de wortel heilig is, dan ook de takken. En als enkele van de takken afgebroken zijn, en u die een wilde olijfboom was, daartussen geënt bent en mededeelgenoot van de wortel <en> de vettigheid van de olijfboom bent geworden, beroem u dan niet tegen de takken; en als u zich beroemt, niet u draagt de wortel, maar de wortel u." (Rom. 11:16-18).

Volgens het preterisme is de "kerk" de vervanging (of de vervulling) van het volk Israël. Gelovigen uit de naties hebben de plaats ingenomen van de verharde Israëlieten. Gelovige Joden en gelovigen uit de volken vormen nu samen het "ware Israël van God", of het "geestelijke Israël". Natuurlijke afstammelingen van de aartsvaders moeten zich niet verbeelden dat ze kinderen van Abraham zijn, want alleen wie gelooft is Abrahams erfgenaam.

Bij zulke ideeën plaatst Paulus kritische kanttekeningen. Zeker, alleen wie gelooft, is Abrahams erfgenaam. Maar God is bij machte om zelfs uit de hardste stenen (dus ook uit ongelovige Joden) kinderen van Abraham te verwekken (Mat. 3:9, Rom. 11:26-27). En het nageslacht van de vaders die Hij heeft uitgekozen, is vanwege Zijn verkiezing heilig [d.w.z. afgezonderd]. Tegen ongelovige Joden behoren gelovigen uit de heidenen zich niet te "beroemen", dat wil zeggen: zich hoogmoedig op te stellen (vgl. Rom. 11:21). Gelovigen uit de volken behoren te beseffen dat Gods Woord niet afkomstig is van hen, maar van de "boom" die uit de stamvaders is voortgekomen. De woorden van God zijn aan "de Jood", en aan "de besnijdenis" toevertrouwd (Rom.3:1-2). Gelovigen uit de volken hebben deel gekregen aan de licht brengende Godsopenbaring die Israël heeft ontvangen. Gelovigen uit de volken dragen niet de boom, maar de boom draagt hén. Daarom behoren zij de boom (en diens afgebroken takken) met respect te behandelen. Het woord van God was oorspronkelijk helemaal niet tot heidenen gericht.

Wij in hun plaats gekomen?

PAULUS: "U zult dan zeggen: Er zijn takken afgebroken, opdat ik zou worden geënt. Inderdaad! Zij zijn afgebroken door het ongeloof en u staat door het geloof. Wees niet hoogmoedig, maar vrees; want heeft God de natuurlijke takken niet gespaard, Hij mocht ook u niet sparen! Zie dan [de] goedertierenheid en [de] strengheid van God: strengheid over hen die gevallen zijn, maar goedertierenheid van God over u, als u in de goedertierenheid blijft; anders zult ook u worden afgehouden" (Rom. 11:19-22)

Wat de apostel in vers 21 en 22 naar voren brengt, is een ernstige waarschuwing van de volken. Jullie beweren, dat het verharde Jodendom door God geoordeeld is, en dat gelovigen uit de volken de lege plaats hebben ingenomen? Zodat gelovigen uit de volken nu samen met de gelovigen uit Israël de edele olijf zijn? Dat klopt! Maar bedenk wel: De afgebroken takken werden streng behandeld vanwege het struikelen over de

“rots der ergernis”, en afgebroken vanwege ongeloof. En wie op de opengevallen plek zijn geënt, werden ingeplant vanwege Gods goedheid en houden stand door geloof (dus niet door verdienste). Wees daarom niet hoogmoedig, maar vrees! Als je je beroemt op je eigen keuzes, je hoog verheven voelt boven de afgebroken takken en die begint te verguizen, zal God ook jou streng behandelen. Door je zó te gedragen snijd je de band met de edele olijf door. Je wordt dan afgehouden en je komt ten val!

Geen toekomstig herstel?

PRETERISTEN: *“Er is niet één Nieuwtestamentische belofte of profetie die zegt dat Israël als natie zal worden hersteld”*¹⁰⁹ *“Israël en het (oude) verbond zijn vergaan”*.¹¹⁰ *“Elke belofte (sic!) en profetie van het Nieuwe Testament spreekt van gericht en veroordeling voor de natie Israël”*¹¹¹.

PAULUS: “En ook zij zullen, als zij niet in het ongeloof blijven, weer geënt worden; want God is machtig hen opnieuw te enten. Want als u uit de van nature wilde olijfboom uitgehouwen en tegen [de] natuur op [de] edele olijfboom geënt bent, hoeveel te meer zullen dezen, die natuurlijke [takken] zijn, op hun eigen olijfboom geënt worden!” (Rom. 11:23-24)

Preteristen lezen Rom. 11:23 met een gekleurde bril. Hun conclusie luidt: “Dat de afgebroken takken opnieuw geënt zullen worden, is niet zeker. Er is een voorwaarde aan verbonden. Ze kunnen alleen maar ingeplant worden wanneer ze niet in het ongeloof blijven. In de praktijk volharden ze in hun ongeloof. Dus blijft de toorn van God op hen¹¹²”. Maar wie zó redeneert, beseft niet dat zijn eigen behoud het resultaat is van Gods goedertierenheid en trouw¹¹³. Als heidenen die volstrekt ongelovig en onwetend waren door de hemelse Landman op de edele olijf konden worden geënt, dan kunnen ongelovige Israëlieten beslist ook in hun eigen boom terug geplaatst worden. Wie door Gods genade is gered, behoort te beseffen dat God ook ieder ander kan behouden. Volgens de Bijbel zal Hij Zijn ontrouwe volk eens van haar afkerigheid genezen (Hos. 14:5).

¹⁰⁹ Jonathan Welton, *Raptureless*, p.210.

¹¹⁰ David Sörensen, op Facebook, [ontdekgod/posts/1289884904471602](https://www.facebook.com/ontdekgod/posts/1289884904471602).

¹¹¹ Jonathan Welton, *Raptureless*, p.210.

¹¹² Deze argumentatie is b.v. in het boek van Jonathan Welton te vinden.

¹¹³ Wanneer een mens in Christus gelooft, is dit volgens de Schrift geen werk van die mens, maar een werk van God (Joh. 6:29, 6:44, 6:65).

Gans Israël allang behouden?

PRETERISTEN: *“De apostel [had laten] zien dat de enige manier om het burgerschap van Israël te behouden, geloof in Jezus de Messias was. Het burgerschap werd ook aangeboden aan de heidenen... Als zij zouden geloven in de Messias... zouden ze medeburgers worden... (Efez. 2:19)... Gods verbondsvolk wordt niet langer onderscheiden door raciale of territoriale kenmerken, maar uitsluitend door geloof in Christus. En het land dat we hebben geërfd is een geestelijk land. De geestelijke zegeningen van het burgerschap van het Israël van God zijn voor ons als christenen... Mensen uit alle naties zijn nu deel van het geestelijke Israël in Christus, het Israël Gods. Het koninkrijk van Christus is hier en is er nu, in al zijn volheid. Gans (het ware, geestelijke) Israël is behouden en in het bezit gekomen van het erfdeel dat hun beloofd was (Rom 11:26).¹¹⁴*

PAULUS: *“Want ik wil niet, broeders, dat u deze verborgenheid onbekend is, opdat u niet wijs bent in eigen [oog], dat er voor een deel over Israël verharding is gekomen, totdat de volheid van de volken is ingegaan; en zó zal heel Israël behouden worden, zoals geschreven staat: ‘Uit Sion zal de Redder komen, Hij zal [de] goddeloosheden van Jakob afwenden. En dit is voor hen het verbond Mijnerzijds, wanner Ik hun zonden zal wegnemen” (Rom. 11:25-27)*

De gekleurde bril waarmee preteristen het Nieuwe Testament lezen wordt opnieuw zichtbaar in hun uitleg van Rom.11:25-26. De “verborgenheid” waarover de apostel spreekt, houdt volgens het preterisme in, dat een “volheid van de volken” op de edele olijf wordt geënt, zodat het deel van de boom dat vanwege verharding is afgebroken totaal wordt vervangen. Dankzij die vervanging wordt Israël toch compleet, en zó zal heel Israël worden behouden. “Heel Israël” is in de uitleg van het preterisme een aanduiding van de gelovigen uit Israël plus de gelovigen uit de volken. Samen vormen die het “geestelijke Israël in Christus” of het “Israël van God”. “Heel Israël” zou betekenen: “alle gelovigen” (ongeacht hun afkomst). Preteristen plaatsen na de bijzin “en zó zal heel Israël behouden worden” een punt. Hun interpretatie luidt: “Er zijn takken afgebroken, opdat wij zouden worden geënt”. Maar juist **die** redenering werd door Paulus afgekeurd! (Rom. 11:19-22)

In het betoog van de apostel moet achter “behouden worden” geen punt worden gezet, maar een komma. Want de apostel schreef: “Zó zal heel Israël behouden worden, zoals geschreven staat: ‘Uit Sion zal de Redder komen’ [vgl. Psa. 14:7]; ‘Hij zal [de] goddeloosheden van Jakob afwenden’ [vgl. Jes. 27:9]. ‘En dit is voor hen het verbond Mijnerzijds: wanneer Ik hun zonden zal wegnemen’ [vgl. Jes. 59:20-21, Jer. 31:33-34]””. Uit het vervolg van Rom. 11 (en uit de door Paulus aangehaalde Schriftplaatsen) blijkt dat “deze verborgenheid” **niet** betekent:

¹¹⁴ Anne Salomons, *Gods uitverkoren volk*, op zoekdewaarheid.nl.

“GELOVIGEN UIT DE VOLKEN + GELOVIGEN UIT ISRAËL = HEEL ISRAËL”,

maar de “verborgenheid” houdt in:

“OMDAT DE **HEER** DE GODDELOOSHEDEN VAN JAKOB ZAL AFWENDEN
EN HUN ZONDEN ZAL WEGNEMEN, IS JAKOBS VERHARDING **TIJDELIJK**”

Wie beseft dat hij door genade is behouden, zal dit geheimenis terstond begrijpen. Maar wie “wijs is in eigen oog”, en zijn “geloof” of zijn “keuze voor Christus” als iets verdienstelijks beschouwt, zal geneigd zijn om zich tegenover de afgebroken takken te “beroemen” en “hoogmoedig” te zijn.

Vandaag geen Joden meer?

PRETERISTEN: *“Jood wordt je niet door natuurlijke afstamming, maar door de Geest in je innerlijk... Volgens de apostel Paulus zijn er vandaag geen Joden meer (sic!)... Het Israël van God bestaat uit iedereen die een nieuwe schepping is in Christus... De gelovigen die Christus toebehoren zijn de echte nakomelingen van Abraham”*¹¹⁵.

PAULUS: “Wat het evangelie betreft, zijn zij wel vijanden ter wille van u, maar wat de verkiezing betreft, geliefden ter wille van de vaders. Want de genadegaven en de roeping van God zijn onberouwelijk. Want evenals u voorheen niet in God geloofd hebt, maar nu barmhartigheid hebt verkregen door het ongeloof van dezen, zo hebben nu ook dezen niet geloofd dat u barmhartigheid [verkregen hebt], opdat ook zij <nu> barmhartigheid verkrijgen” (Rom. 11:28-31)

Met een beroep op Rom. 2:28-29, Rom. 9:6. Gal. 3:26-29 en Kol. 3:9-11 beweren preteristen, dat afstammelingen van Abraham die niet geloven, de eretitel “Jood” of “Israëliet” niet mogen dragen. “Volgens de apostel Paulus zijn er vandaag geen Joden meer”, meent men. De apostel schreef immers: “Daar is geen Jood of Griek” (Gal. 3:28) en “Daarin is niet Griek en Jood” (Kol. 3:11). Uit zulke teksten leiden preteristen af, dat er geen Joden meer bestaan. Uit deze Bijbelwoorden zou men met evenveel recht kunnen afleiden, dat er geen Grieken (of Europeanen of Amerikanen) meer bestaan. Maar dat heb ik preteristen nog nooit horen zeggen!

Preteristen trekken uit Paulus’ woorden een conclusie, die de apostel zelf nooit trok. Paulus bleef zijn ongelovige volksgenoten aanduiden als “Joden” of “Israëlieten”. Hij deed dit al in Rom.3:1, het vers dat op Rom. 2:28-29 volgt: “Wat is dan het voorrecht van de Jood, of wat is het nut van de besnijdenis? Veel in elk opzicht!”. Over zijn “broeders”, “verwanten naar het vlees”, die hem “grote droefheid en een

¹¹⁵ David Sörensen, *Jezus of Israël?*, op www.ontdekgod.nl.

onophoudelijke smart” bezorgden, schreef hij: “Israëlieten zijn zij, van hen is het zoonschap, de heerlijkheid, de verbonden, de wetgeving, de dienst en de beloften; tot hen behoren de vaderen, en uit hen is naar [het] vlees de Christus” (Rom. 9:3-5). In Rom. 11:28 noemt hij Joden die Christus afwijzen: “Wat het evangelie betreft, vijanden... maar wat de verkiezing betreft... geliefden”. Vanwege haar ongehoorzaamheid is Israël haar status als uitverkoren volk beslist niet kwijtgeraakt, want de genadegaven en de roeping van God zijn onberouwelijk. Wie Hij uitkiest, kent de Schepper door en door. Daarom krijgt Hij nooit spijt van Zijn verkiezing.

Het preterisme beweert dat God Zijn volk heeft geoordeeld en dat er in het jaar 70 aan het bestaan van Israël een definitief einde is gekomen. Maar volgens de Bijbel is de eindbestemming van de “afgebroken takken” niet verwoesting en oordeel, maar... ontvangst van Gods barmhartigheid! (Rom. 11:30-31).

Het slotwoord van Paulus

PAULUS: “Want God heeft allen onder [het] ongeloof besloten, opdat Hij aan allen barmhartigheid zou bewijzen. O diepte van rijkdom, zowel van [de] wijsheid als van [de] kennis van God! Hoe ondoorgrondelijk zijn Zijn oordelen en hoe onnaspeurlijk Zijn wegen! Want wie heeft [het] denken van [de] Heer gekend? Of wie is Zijn raadsman geweest? Of wie heeft Hem eerst gegeven, en het zal hem vergolden worden? Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen! Hem zij de heerlijkheid tot in eeuwigheid! Amen” (Rom. 11:32-36)

In de slotzin van zijn betoog benadrukt Paulus opnieuw, dat het einddoel van God met “allen” niet is: “ongehoorzaamheid” (en de daarop volgende “strengheid”, vs.22) maar: het “bewijzen van barmhartigheid”. In de oorspronkelijke Griekse tekst staat dat Hij “DE allen” (*tous pantas*) heeft opgesloten in ongeloof, om aan “DE allen” barmhartigheid te bewijzen. In de Statenvertaling is *tous pantas* weergegeven als “hen allen”, waardoor de indruk wordt gewekt dat Paulus het oog heeft op de “afgebroken takken” van de edele olijf. De woorden van de apostel hebben echter een veel ruimere betekenis. Niet alleen het verharde deel van Israël is onder het ongeloof besloten, de volken zijn ook ongelovig (Rom.1:18-25) en zelfs de gelovigen uit die volken hebben vroeger niet in God geloofd (Rom. 11:30). Met “DE allen” bedoelt de apostel dus: de hele mensheid, Joden zowel als heidenen. Hij had “immers tevoren zowel Joden als Grieken beschuldigd, dat zij allen onder [de] zonde zijn” (Rom.3:9, vgl. Rom.1:18-3:20) en hij had hun verweten dat ze, hoewel ze God kennen, Hem niet als God verheerlijken of danken (Rom. 1:21).

Opmerkelijk is, dat het ongeloof van de mensheid volgens Paulus het gevolg is van een daad van de Schepper en niet alleen het gevolg van hun eigen keuze. *God* heeft “allen onder het ongeloof besloten”. In de Griekse tekst wordt hier een werkwoord gebruikt,

dat wijst op gevangen-zijn. De mensheid zit gevangen in ongeloof, zoals een school vissen wordt “omsloten” door een net (vgl. Luk. 5:6). Maar deze opsluiting is niet de eindbestemming van “DE allen”, die door de hemelse Pottenbakker als leem worden gekneed (vgl. Rom. 9:19-29). Gods toorn heeft zich geopenbaard en zal zich ook in de toekomst nog openbaren, want zó maakt Hij Zijn macht bekend (Rom. 9:22). In de lotgevallen van de afgebroken takken (en in de ontaarding van de menselijke samenleving, vgl. Rom. 1:18 e.v.) werd die macht al zichtbaar. Bovendien zal heel de mensheid eens door Hem geoordeeld worden. Maar de geschiedenis zal uitlopen op een openbaring van Zijn barmhartigheid. In de komende eeuwen zal Hij de “uitnemende rijkdom van Zijn genade” demonstreren aan de hand van de verheerlijkte gemeente (Efe. 2:7). En uiteindelijk zal heel de schepping in de “vrijheid van de heerlijkheid van de kinderen van God” komen te staan (Rom. 8:19-22).

De lofzang waarmee Paulus zijn betoog over de toekomst afsluit (Rom. 11:33-36), is gebaseerd op deze openbaring aangaande Gods karakter. Een God die aan allen alles geeft (Rom. 11:35). Een Schepper uit Wie, door Wie en tot Wie alle dingen zijn (Rom. 11:36). Een God die ongeloof en oordeel als middelen gebruikt, met de bedoeling om Zijn schepselen voorgoed aan Zich te binden en hun uiteindelijk barmhartigheid te bewijzen. In het licht van Paulus’ lofzang moet de toekomstvisie van het preterisme worden beschouwd als een aantasting van Gods eer. Geen enkele belofte van herstel voor Israël? Wat een gotspe! Het karakter van Israëls Schepper staat voor dat herstel garant. Wie ontkent dat Hij bereid is om Zich te ontfermen, tornt aan zijn eigen behoud (Rom. 11:22).

“Als er aan één uitverkiezing een einde kan komen, om welke reden dan ook, dan kan dat ook met een andere gebeuren. Indien er geen onderscheid is tussen Jood en Griek (Rom. 2:9-13), waarom zou de Griek te zijner tijd dan niet hetzelfde lot ondergaan als de Jood?”¹¹⁶

Als God Zijn uitverkoren volk heeft afgeschreven, dan hebben wij geen enkele garantie dat Hij niet ook óns eens zal afschrijven. Wanneer de gemeente die Hij uit Egypte heeft geroepen heeft afgedaan, dan heeft de gemeente die Hij uit de volken heeft geroepen, binnenkort misschien óók afgedaan. Maar Gode zij dank, zo ís het niet. De genadegaven en de roeping van God zijn onberouwelijk (Rom. 11:29).

* * * * *

¹¹⁶ H.L. Ellison, *The Mystery of Israel*, p.28